

NOTA DE FUNDAMENTARE la proiectul Hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei „Pentru modificarea unor acte normative ale Băncii Naționale a Moldovei” (modificarea Regulamentului cu privire la tratamentul riscului de decontare/livrare pentru bănci și Regulamentului cu privire la calculul de către bănci al ajustărilor specifice și al ajustărilor generale pentru riscul de credit)
1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Autorul proiectului actului normativ este Banca Națională a Moldovei (BNM)
2. Condițiile care au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ Proiectul Hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei „Pentru modificarea unor acte normative ale Băncii Naționale a Moldovei” (modificarea Regulamentului cu privire la tratamentul riscului de decontare/livrare pentru bănci și Regulamentului cu privire la calculul de către bănci al ajustărilor specifice și al ajustărilor generale pentru riscul de credit), (în continuare – proiectul hotărârii) este elaborat în temeiul art. 64 și 71 din Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.434-439, art.727), cu modificările ulterioare. 2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative Elaborarea proiectului este condiționată de necesitatea preluării cerințelor aferente aplicării abordării bazate pe modele interne de rating (IRB) în vederea alinierii depline la standardele UE, ceea ce va contribui la dezvoltarea mecanismelor de gestionare a riscului de decontare/livrare, precum și la o gestionare alternativă în ceea ce privește tratamentul ajustărilor generale și specifice pentru riscul de credit. Având în vedere complexitatea și dinamica pieței financiare, implementarea IRB devine una din opțiunile strategice importante în acest context. Acest fapt va contribui la o gestionare mai eficientă și operativă a riscurilor de decontare/livrare și a ajustărilor provizioanelor pentru riscul de credit. Aceste ajustări vor fi realizate într-un mod mult mai precis și adaptat riscurilor reale ale fiecărui portofoliu de credite, ceea ce va duce la alocarea mai eficientă a capitalului. Astfel, implementarea IRB va conduce la o protecție mai mare împotriva riscurilor de credit și la o mai bună adaptare la condițiile pieței financiare. În acest sens, elaborarea proiectului propus va contribui la alinierea la standardele UE și la modernizarea proceselor de gestionare a riscurilor de credit.
3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse
3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi Proiectul prevede modificarea Regulamentului nr.115/2018 cu privire la tratamentul riscului de decontare/livrare pentru bănci și Regulamentului nr.116/2018 cu privire la calculul de către bănci al ajustărilor specifice și al ajustărilor generale pentru riscul de credit, în special prin introducerea aspectelor aferente aplicării abordării IRB. În acest context, prevederile aferente IRB care modifică Regulamentul cu privire la tratamentul riscului de decontare/livrare pentru bănci presupun posibilitatea băncilor de atribuire a probabilităților de nerambursare contrapărților, pentru care nu au alte expuneri în afara portofoliului de tranzacționare, pe baza ratingului extern al contrapărții. Această posibilitate poate fi aplicată în cazul expunerii rezultate din tranzacțiile incomplete apărute de la prima

plată contractuală sau primul segment al livrării și până la patru zile după a doua plată contractuală sau al doilea segment al livrării.

De asemenea, a fost transpusă prevederea care permite băncilor să utilizeze propriile estimări ale pierderii în caz de nerambursare conform IRB pentru expunerile din tranzacții incomplete apărute de la prima plată contractuală sau primul segment al livrării și până la patru zile după a doua plată contractuală sau al doilea segment al livrării, cu condiția să aplice tuturor expunerilor de acest tip respectiva valoare a pierderii în caz de nerambursare. Alternativ, la utilizarea abordării IRB băncile pot aplica ponderile de risc ale abordării standardizate, conform prevederilor Regulamentului nr.111/2018 cu privire la tratamentul riscului de credit pentru bănci potrivit abordării standardizate.

Ce ține de modificările operate în Regulamentul cu privire la calculul de către bănci al ajustărilor specifice și al ajustărilor generale pentru riscul de credit, de asemenea, a fost transpusă aplicarea abordării IRB, care se referă la ajustările generale și specifice pentru riscul de credit în scopul tratamentului valorilor pierderilor așteptate, al deficitului conform abordării IRB și al excedentului conform abordării IRB.

Aprobarea proiectului va permite aplicarea de către bănci a abordărilor IRB în cazul riscului de decontare/livrare și la tratamentul ajustărilor specifice și generale pentru riscul de credit, care va conduce la alinierea prevederilor naționale la cadrul normativ UE. Aplicarea de către bănci a abordărilor IRB va oferi băncilor mai multă flexibilitate în determinarea capitalului necesar pentru acoperirea riscurilor respective.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Proiectul hotărârii a fost elaborat în vederea transpunerii legislației UE în legislația națională, în conformitate cu angajamentele asumate prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025 cu privire la aprobarea Programului Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025-2029.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Nu este aplicabil

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea proiectului nu are impact asupra bugetului de stat.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Implementarea reglementărilor bazate pe abordarea IRB oferă băncilor diferite mecanisme de a modela într-un mod substanțial conduita băncilor din perspectiva gestionării riscului de credit. Modificările propuse vor conduce la reviziunea strategiei și determinarea modului în care băncile își vor desfășura activitatea de gestionare a riscurilor.

4.4. Impactul social

Nu este aplicabil

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Nu este aplicabil

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu este aplicabil

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu au fost identificate. Nu este aplicabil.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

Proiectul hotărârii are drept scop: i) introducerea reglementărilor aferente riscului de decontare/livrare în conformitate cu legislația europeană de pe acest segment, în speță, Regulamentul nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și de modificare a Regulamentului

(UE) nr. 648/2012, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 176 din 27 iunie 2013, CELEX: 32013R0575, așa cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (UE) 2024/1623 al Parlamentului European și al Consiliului din 31 mai 2024, precum și ii) introducerea reglementărilor privind calculul ajustărilor specifice și generale, în special în ceea ce privește riscurile de credit în conformitate cu dispozițiile reglementărilor europene aplicabile în acest context, în special Regulamentul Delegat (UE) nr.183/2014 al Comisiei din 20 decembrie 2013 de completare a Regulamentului (UE) nr.575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și firmele de investiții, în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare pentru precizarea modului de calcul al ajustărilor specifice și al ajustărilor generale pentru riscul de credit, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr.L 57 din 27 februarie 2014, CELEX: 0214R0183, așa cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul delegat (UE) 2022/954 al Comisiei din 12 mai 2022.

5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul hotărârii este elaborat în contextul executării angajamentelor asumate prin Acordul de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană (ANEXA XXVIII-A NORME APLICABILE SERVICIILOR FINANCIARE) și transpune art. 110 alin. (2) și (3); art. 379 alin. (2) primul paragraf din Regulamentul nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 176 din 27 iunie 2013, CELEX: 32013R0575, așa cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (UE) 2024/1623 al Parlamentului European și al Consiliului din 31 mai 2024, precum și art.1 alin (6); art.2 alin (2) și (3); art.4; art.6 din Regulamentul Delegat (UE) nr.183/2014 al Comisiei din 20 decembrie 2013 de completare a Regulamentului (UE) nr.575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și firmele de investiții, în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare pentru precizarea modului de calcul al ajustărilor specifice și al ajustărilor generale pentru riscul de credit, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr.L 57 din 27 februarie 2014, CELEX: 0214R0183, așa cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul delegat (UE) 2022/954 al Comisiei din 12 mai 2022.

Pentru articolele transpuse din Regulamentul nr.575/2013 a fost întocmit tabelul de concordanță.

Proiectul hotărârii și tabelul de concordanță se va expedia Centrului de Armonizare a Legislației pentru efectuarea expertizei de compatibilitate cu legislația Uniunii Europene, în conformitate cu prevederile art.34 alin.(1) și art.35 din Legea nr.100/2017.

5.2. Măsurile normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Proiectul va contribui la aplicarea abordării IRB în cazul riscului de decontare/livrare, precum și la tratamentul ajustărilor generale și specifice pentru riscul de credit, urmare transpunerii prevederilor Regulamentului (UE) nr.575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și de modificare a Regulamentului (UE) nr.648/2012 și Regulamentului Delegat (UE) nr.183/2014 al Comisiei din 20 decembrie 2013 de completare a Regulamentului (UE) nr.575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și firmele de investiții, în ceea ce privește standardele tehnice de reglementare pentru precizarea modului de calcul al ajustărilor specifice și al ajustărilor generale pentru riscul de credit.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional și ale Regulamentului privind asigurarea transparenței în procesul de elaborare și adoptare a deciziilor Băncii Naționale a Moldovei (aprobat prin HCA al BNM nr.230/2010), proiectul hotărârii va fi supus consultării publice, fiind plasat pe pagina web a BNM (www.bnm.md), în compartimentul „Legislație”, rubrica „Transparența decizională”.
7. Concluziile expertizelor
Conform art.36 alin.(5) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectul hotărârii a fost supus expertizei anticorupție în cadrul Băncii Naționale a Moldovei, în urma căreia factori și riscuri de corupție nu au fost identificate. Potrivit art.37 alin.(5) din Legea nr.100/2017, actele normative emise de Banca Națională a Moldovei nu se supun expertizei juridice a Ministerului Justiției. Totodată, luând în considerare prevederile art.11 alin.(3 ³) din Legea nr.548/1995, se va solicita o opinie cu caracter consultativ din partea Ministerului Justiției.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Proiectul hotărârii este corelat cu prevederile actelor normative în vigoare, aflate în conexiune, iar modificările propuse nu afectează concepția generală ori caracterul unitar al actelor normative în vigoare.
9. Măsuri necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Implementarea prevederilor proiectului va fi realizată de către bănci, iar BNM va supraveghea implementarea acestora.